

L'AUGMENT DE TEMPERATURA FA PUJAR LA VIOLÈNCIA

Agressivitat d'estiu

L'augment de l'agressivitat que es produeix a l'estiu en comparació a la de la resta de l'any, ve determinat principalment per l'augment de la temperatura, que afecta tant biològicament com psicològicament les persones. A més, però, també hi ha altres factors associats a l'estiu, els factors psico-socials i culturals.

David Pallejà

S'ha demostrat científicament que hi ha una relació directa entre agressivitat i temperatura: a més tem-

peratura correspon major agressivitat. En diverses ocasions quotidianes s'ha comprovat que, quan hi ha hagut un canvi climàtic important en una població determinada o s'han produït avaries en els sistemes d'aire condicionat

DOMÈNEC UMBERT

Dr. Leopold Ortega, professor de psiquiatria de la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona.

d'oficines, o en definitiva, s'ha alterat el factor temperatura en un lloc concret augmentant-lo, s'ha observat una actitud més agressiva del que és normal. Aquesta agressivitat en la majoria dels casos es tradueix simplement en un augment dels conflictes interpersonals, en més tensions, en més irritabilitat, i sobretot, en més agressions verbals. Moltes d'aquestes agressions no arriben mai a ser físiques, i menys encara actes delictius. D'aquestes, però, també se'n donen casos a vegades.

El mecanisme pel qual la temperatura pot influir en l'actitud de la gent és doble: d'una banda, hi ha un factor biològic, i de l'altra, un factor psicològic. El mecanisme biològic, que encara no es coneix molt bé i que actualment està en estudi, fa que la temperatura activi les estructures cerebrals on radiquen les bases de l'agressivitat (estructures relacionades amb l'hipotàlem). Per una altra banda, l'explicació psicològica d'aquest fenomen (que és complementària, i per tant no exclou la primera, sinó que la complementa) diu que l'agressivitat és una frustració, conseqüència d'una sensació de malestar, de tensió nerviosa i d'incomoditat provocats per la calor (juntament amb altres factors), que fan que l'individu tingui una reacció violenta o agressiva com a reacció davant d'aquesta frustració.

A tot això, evidentment, s'han d'afegir factors socials i culturals que faciliten que una persona tingui malestar a l'estiu: el fet de tenir o no tenir vacances, el fet de tenir o no aire condicionat al cotxe, etc., fan que la gent se senti més o menys *feliç* durant aquesta època, i per tant més o menys agressiva.

El professor de psiquiatria de la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona, Dr. Leopold Ortega Monasterio, ens fa l'aclariment que «les alteracions de la conducta no tenen, generalment, una causa única. La tuberculosi, la provoca el bacil de Coch, la pneumònia la provoca el pneumococ, etc. Però l'agressivitat, no la provoca un sol factor o element, sinó que hi ha molts factors que un rere l'altre fan que una persona sigui més vulnerable, fins que en un cas concret el factor temperatura pot ser la gota que fa vessar el got, el factor desencadenant, però mai el factor únic».

Dins del tema de l'agressivitat hi ha

uns casos especials que són els de l'autoagressivitat, és a dir, els suïcidis. Segons el Dr. Ortega Monasterio, «s'ha vist que durant l'estiu augmenta bastant el nombre de suïcidis. Abans es pensava que aquests augmentaven més cap a la primavera o a la tardor, però en aquestes estacions de l'any el que augmenten són determinades ma-

lalties psíquiques, com per exemple les maniaco-depressives. Això fa que en aquestes estacions hi hagi més suïcidis, però la majoria són deguts a aquestes malalties. En canvi, a l'estiu hi ha molts més suïcidis que no tenen res a veure amb aquestes malalties». Això no vol dir que l'elevada temperatura de l'estiu sigui la causa directa de tots

aquests suïcidis, però el fet cert és que hi ha tota una sèrie de factors associats a la calor estiuenca que fan que algunes persones es trobin malament, com per exemple la solitud d'alguns vells quan la família se'n va de vacances i ells no, o la impossibilitat de sortir d'una gran ciutat quan tothom és a la platja, etc. □

EMPAITAR SEXUALMENT LES DONES, UNA REALITAT TRISTAMENT CERTA

Dones marcades

Tomàs Ribera

Josep Maria Creus, encarregat de l'escorxador de pollastres de la Cooperativa Agro-pequària de Guissona (la Segarra), mantenia unes relacions molt peculiars amb gran part de les dones —unes 50— que treballaven sota les seves ordres: es dedicava a empaitar-les sexualment.

Així, per posar un exemple, a una de les noies li va dir que era una puta, i li va demanar preu per anar-se'n al llit amb ell. Aquesta i altres històries semblants s'esdevenien al lloc de treball, on Josep Maria Creus, segons la denúncia presentada per CCOO davant la Inspecció del Treball a Lleida, «excepte a la cadena de guatlles, on hi ha un torn preestablert per escrit, la distribució de les treballadores als altres llocs de treball, és funció discrecional del Sr. Creus i aquest abusa d'aquesta situació per a aïllar aquelles treballadores que vol sotmetre a les contalles sobre la seva vida sexual del cap de setmana, quan no a proposicions de caire sexual, o fins i tot a l'insult...».

L'encarregat en qüestió, les noies que li pregaven que callés la boca, o li responien iradament, les traslladava a les seccions on el treball és més dur: a penjar galls dindis, encaixar pollastres, etc.

El fet que moltes de les treballadores que empaitava sexualment tinguessin contractes laborals de només sis mesos renovables i l'ambient fortament conservador de la Segarra, va fer que durant algun temps tot és mantingué en secret.

Però finalment, algunes treballadores van presentar les seves queixes al president del comitè d'empresa, Manel Lluch, qui va fer saber a tots els treballadors de la Cooperativa Agro-pequària de Guissona quin era el comportament del Sr. Creus amb les dones que treballaven sota les seves ordres. Sorprenentment, l'empresa, lluny d'obrir una investigació, expedientà

Pep Vázquez, secretari d'organització sindical de CCOO a Lleida.

Manel Lluch amb sis mesos de suspensió d'ocupació i sou.

Tot això passava a les darreries de juny, i el primer *round* acabà amb una manifestació a Guissona, a la qual assistí el secretari general de CCOO, Antonio Gutiérrez.

Segons Pep Vázquez, secretari d'organització sindical de CCOO a Lleida, «en realitat, l'empresa ha expedientat Manel Lluch perquè vol escapar el moviment sindical, i li ha anat molt bé com a excusa la defensa que Lluch ha fet de la dignitat de les seves companyes».

Pel que fa a l'encarregat Sr. Creus, segons Pep Vázquez «és un poca-solta que s'estava tot el dia dient bajanades a les dones, sempre referides a les seves aventures sexuals. Va arribar a l'insult, i a actuar de forma prepotent, aprofitant-se del seu càrrec i això no es pot tolerar de cap manera».

En la denúncia presentada davant la inspecció del Treball de Lleida, Pep Vázquez demana que «davant la resistència del col·lectiu femení a tractar aquests temes, aquest denunciand proposa a aquesta Inspecció del Treball

Obsessos pertot arreu

L'empaitament sexual de les dones treballadores per part dels seus superiors és, per desgràcia, una fenomen prou estès, tot i que no són gaires els casos que surten a la llum. Entre altres raons per la dificultat d'aportar proves d'uns fets que s'esdevenen gairebé sempre sense testimonis. A més, l'actitud d'alguns jutges davant les denúncies per abús sexual és —valgui la paradoxa— de jutjat de guàrdia.

Així, en una sentència de l'Audiència de Lleida en què es condemnava a només 40.000 pessetes de multa l'empresari de 45 anys Jaume Lluís Fontanet Besó, per haver abusat sexualment de Maria José L. A., de 16 anys, es pot llegir que «al presentarse allí la referida con una minifalda que le daba un aspecto especialmente atrayente, o al menos así le pareció al empresario, que, visiblemente impresionado, le manifestó que si accedía a sus deseos libidinosos le prorrogaría el contrato y la protegería de forma especial». Tot seguit, l'empresari li fot mà a la noia, la qual cosa, segons els jutges que dictaren la sentència, va ser provocada per la noia ja que «aún cuando ciertamente ésta, con su específico vestido, en cierta forma y acaso inocentemente provocó este tipo de reacción en su empresario, que no pudo contenerse en su presencia». Aquests fets s'esdevenien l'agost de l'any passat.

L'abril de l'any que som, Esperança Vivar, de 28 anys, presentà una querrel·la criminal a Alacant, contra Antonio Vicedo, gerent de l'empresa on ella treballava, i que segons la denúncia la va acomiadar per no accedir als seus abusos sexuals.

Aquest mes de juliol el rector de la Universitat d'Alacant, Ramón Martín Mateo, ha obert expedients disciplinaris a José Hinojosa Montalvo i a Arcadio del Castillo, catedràtics d'Història Medieval i Història Antiga, acusats d'empaitar sexualment les alumnes, a les quals prometien bones notes si es deixaven fer.

T.R